

ప్రచురణార్హమైన

భారతదేశ సర్వోన్నత న్యాయస్థానము
సివిల్ అప్పిలేట్ అధికార పరిధి
సివిల్ అప్పీల్ నెం.944/2023
(@ ఎస్ ఎల్ పి (సి) నెం. 18982/2022)

ఢిల్లీ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ

---అప్పీల్ దారులు

వర్సెస్

ఎం జి ఎస్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ మరియు ఇతరులు.

---ప్రతివాదులు

సహితముగా

సివిల్ అప్పీల్ నెం. 947/2023
(@ ఎస్ ఎల్ పి (సి) నెం. 3167/2023)
(@ డైరీ నెం. 1203/ 2023)

ప్రభుత్వ కార్యదర్శి ద్వారా ఢిల్లీ యొక్క ఎన్ సి టి
ల్యాండ్ & బిల్డింగ్ డిపార్ట్ మెంట్ మరియు మరొకరు.

--- అప్పీల్ దారులు

వర్సెస్

ఎం జి ఎస్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ మరియు ఇతరులు.

---ప్రతివాదులు

తీర్పు

ఎం ఆర్ షా, న్యాయమూర్తి

1. ఢిల్లీ హైకోర్టు, న్యూఢిల్లీ, తేదీ 20.07.2015 న రిట్ పిటిషన్ (సి) నెం. 910/ 2015 ద్వారా, న్యాయమైన పరిహారం మరియు పారదర్శకత హక్కు మరియు 2013 [సెక్షన్ 24\(2\)](#) లో భూసేకరణ, పునరావాసం మరియు పునరావాస చట్టం , (ఇకపై "చట్టం" , 2013"గా సూచించెదరు) ప్రకారము ప్రశ్నార్థకమైన భూమికి సంబంధించిన భూసేకరణ రద్దు అయినట్లు భావించి హైకోర్టు, రిట్ పిటిషన్ ను అనుమతించి మరియు జారీ చేసిన ఆక్షేపిత తీర్పుతో ప్రస్తుత అప్పీల్ దారులైన, ఢిల్లీ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ (DDA) అలాగే ఢిల్లీలోని ఎన్ సి టి (NCT) ప్రభుత్వం వారు అసంతృప్తిగా బావించి ప్రస్తుత అప్పీల్ ను దాఖలు చేశారు.

2. హైకోర్టులో అసలు రిట్ పిటిషన్ తదుపరి కొనుగోలుదారు అని అప్పీలుదారుల తరపున హాజరైన న్యాయవాది నివేదించారు, స్వాధీన ప్రక్రియ ప్రారంభమై, అవార్డు ప్రకటించిన తర్వాత ప్రశ్నార్థకమైన భూమిని కొనుగోలు చేసిన వారు అంగీకరించారు. అందువల్ల, అసలు రిట్ పిటిషన్ తదుపరి కొనుగోలుదారు అయినందున భూ సేకరణ ప్రక్రియలు మరియు/లేదా భూసముపార్జన ప్రక్రియల రద్దును సవాలు చేయడానికి ఎటువంటి విధానము లేదని సమర్పించబడింది. పైన పేర్కొన్న అభ్యంతరం హైకోర్టు లో తీసుకోబడిందని మరియు హైకోర్టు లో కౌంటర్ లో కూడా ప్రత్యేకంగా పేర్కొనబడిందని సమర్పించబడింది , అయినప్పటికీ, గౌరవనీయమైన హైకోర్టు అసలు రిట్ పిటిషన్ యొక్క స్థానాన్ని రద్దు చేయమని విన్నవించడాన్ని నిర్ణయించలేదు. భూసేకరణ తదుపరి కొనుగోలుదారు. సివిల్ అప్పీల్ నెం. 3073/ 2022 లో శివ కుమార్ మరియు మరొకరు వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇతరులు (2019) 10 SCC 229; మరియు ఢిల్లీ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ వర్సెస్. గాడ్ ఫ్రే ఫిలిప్స్ (I) లిమిటెడ్. మరియు ఇతరులు , కేసులో పైన పేర్కొన్న రెండు నిర్ణయాలపై ఆధారపడింది.

3. ప్రతివాది తరపున హాజరైన న్యాయవాది - అసలు రిట్ పిటిషన్ అయితే , అసలు రిట్ పిటిషన్ తదుపరి కొనుగోలుదారు అని మరియు భూ సేకరణ ప్రక్రియల తర్వాత భూమిని కొనుగోలు చేశారని వివాదం చేయలేదు . అయితే, ఈ కోర్టు యొక్క నిర్ణయాన్ని శివ కుమార్ మరియు మరొకరు (పైన పేర్కొన్న) కేసులో వర్తించదు అని ఆయన సమర్పించారు. అసలు రిట్ పిటిషన్ కు టైటిల్ లేదు మరియు అతను జనరల్ పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ ఆధారంగా టైటిల్ ను క్లెయిమ్ చేశాడు. ఈ సందర్భములో, ఈ కోర్టు నిర్ణయం, ప్రభుత్వం (ఎన్ సి టి ఆఫ్ ఢిల్లీ) వర్సెస్. మానవ్ ధరమ్ ట్రస్ట్ మరియు మరొకరు , (2017) 6 SCC 751 కేసులో, హైకోర్టు పై ఆధారపడింది.

4. సంబంధిత పక్షాల తరపున హాజరైన న్యాయవాదుల వాదనలను మేము విన్నాము.

5. అసలు రిట్ పిటిషనర్ తదుపరి కొనుగోలుదారు అని వివాదం లేదు, స్వాధీన ప్రక్రియ తర్వాత మరియు అవార్డు ప్రకటించిన తర్వాత కూడా ప్రస్వార్థకమైన భూమిని కొనుగోలు చేసింది. అందువల్ల, తదుపరి కొనుగోలుదారుగా, ఈ కోర్టు నిర్ణయ ము, ముఖ్యంగా, శివ కుమార్ మరియు మరొకరు (పైన పేర్కొన్న) మరియు గాడ్ఫ్రే ఫిలిప్స్ (ఐ) లిమిటెడ్ మరియు ఇతరులు. (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో మరియు ఇతర తదుపరి నిర్ణయాలు గమనించి, తదుపరి కొనుగోలుదారుకు భూసేకరణ యొక్క రద్దును సవాలు చేయడానికి ఎటువంటి విధానము లేదు.

5.1 ప్రతివాది తరపున సమర్పణలు ఈ కోర్టు యొక్క నిర్ణయం శివ కుమార్ మరియు మరొకరు కేసులో. (పైన పేర్కొన్న) ఈ సందర్భంలో వర్తించదు, అసలు రిట్ పిటిషనర్ జనరల్ పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ ఆధారంగా టైటిల్ను క్లెయిమ్ చేశారు మరియు ప్రస్తుత సందర్భంలో, రిజిస్టర్డ్ సేల్ డీడ్ ద్వారా ఆస్తిని కొనుగోలు చేసిన తదుపరి కొనుగోలుదారుకు సంబంధించినది, పైన పేర్కొన్న నిర్ణయంలో ఈ న్యాయస్థానం నిర్దేశించిన చట్టం ఏమిటంటే, తదుపరి కొనుగోలుదారుకు స్వాధీనాన్ని సవాలు చేయడానికి ఎటువంటి విధానము లేదు. గాడ్ఫ్రే ఫిలిప్స్ (ఐ) లిమిటెడ్. మరియు ఇతరులు (పైన పేర్కొన్న), విషయంలో ఇది ప్రత్యేకంగా గమనించబడింది మరియు తదుపరి కొనుగోలుదారుకు భూసేకరణ రద్దు కు విన్నవించడానికి ఎటువంటి విధానము లేదు.

5.2 ఇప్పుడు, , ఇప్పటివరకు ఈ కోర్టు పైన పేర్కొన్న మునిపటి నిర్ణయాలలో మానవ్ ధరమ్ ట్రస్ట్ మరియు మరొకరు (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో ఈ కోర్టు నిర్ణయంపై ఆధారపడింది.

5.3 హైకోర్టు ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి, హైకోర్టు లో మరియు కౌంటర్లో పేర్కొన్నప్పటికీ, అసలు రిట్ పిటిషనర్ - తదుపరి కొనుగోలుదారు యొక్క సందర్భంలో, రిట్ పిటిషన్ యొక్క నిర్వహణపై అభ్యంతరం లేవనెత్తబడింది. ఇదే విషయాన్ని హైకోర్టు పరిష్కరించలేదు. ఈ అంశంపై హైకోర్టు స్పందించాల్సి ఉంది. ఏది ఏమైనప్పటికీ, ప్రతివాది తదుపరి కొనుగోలుదారు అయినందున పైన పేర్కొన్న నిర్ణయాలలో ఈ న్యాయస్థానం గమనించినట్లుగా మరియు నిర్వహించినట్లుగా భూసేకరణ రద్దు కోసం విన్నవించడానికి ఎటువంటి విధానము లేదు. కాబట్టి, హైకోర్టు జారీ చేసిన ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు సమర్థనీయం కాదు.

6. పైన పేర్కొన్న మరియు పైన పేర్కొన్న కారణాల దృష్ట్యా , ఈ రెండు అప్పీల్లు విజయవంతమవుతాయి. హైకోర్టు జారీ చేసిన ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు , దీని ద్వారా కొట్టివేయబడి త్రోసిపెట్టడమైనది . హైకోర్టు పరిశీలించిన మరియు నిర్వహించినట్లుగా ప్రశ్నార్థకమైన భూమికి సంబంధించి స్వాధీన ప్రక్రియలో ఎటువంటి రద్దు అయినట్లు ఉండకూడదు.

తదనుగుణంగా ప్రస్తుత అప్పీళ్లు అనుమతించబడతాయి. అయితే, కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో, ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తర్వు లేదు.

పెండింగ్లో ఉన్న దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని కూడా పరిష్కరించబడును.

----- న్యాయమూర్తి.

[ఎం ఆర్ షా]

----- న్యాయమూర్తి.

[సి టి రవికుమార్]

----- న్యాయమూర్తి.

[సంజయ్ కరోల్]

న్యూఢిల్లీ;
ఫిబ్రవరి 17, 2023.